

A hittanoktatás újabb nagy lehetősége

A vallásellenes, így a hitoktatást az iskolákból száműző szocialista idők után az 1993. évi LXXIX. törvény tette lehetővé először, hogy az állami oktatási intézményekben felekezeti hittanoktatás is történhessen. Egyházközségünk ezt a kezdetektől fogva úgy oldja meg az elsőtől ötödik osztályos gyermekek között, hogy a Barcsay Jenő Általános Iskolában és az Izbégyi Általános Iskolában helyben tartunk fakultatív hit- és vallásoktatást, a Szentendrei II. Rákóczi Ferenc Általános Iskola és Gimnáziumból és a Templomdombi Általános Iskolából pedig saját gyülekezeti termeinkbe jönnek át a gyermekek hitoktatásra.

A 2011. évi CXC. törvény még nagyobb lehetőséget ad az egyházak kezébe, ugyanis ennek 35.§-a már rendelkezik az állami általános iskolákban a kötelező erkölcsstan és a helyette választható hit- és erkölcsstan bevezetéséről. Ennek értelmében a 2013/2014-es tanévtől kezdődően felmenő rendszerben az állami általános iskolák első és ötödik osztályaiban az erkölcsstan óra vagy az ehelyett választható, az egyházi jogi személy által szervezett hit- és erkölcsstan óra a kötelező tanórai foglalkozások része lett.

Egyházközségünk ezt a nagy lehetőséget az új feladatoknak rögtön nekifeszülve fogadta, és már 2013 tavaszán mind a négy helyi állami általános iskolával felvette a kapcsolatot. Tájékoztattuk az iskolák vezetését, hogy az új lehetőséggel már a 2013/2014-es tanévtől kezdve élni szeretnénk, és az ötödikesek szülői értekezletein, valamint az elsősök beiratkozásakor tájékoztattuk a szülőket is erről a szándékunkról és hitoktatásunk fontosabb részleteiről, például a hitoktató személyéről. Ezt követően 55 elsős és 21 ötödik osztályos gyermeket írtattak be hozzánk református hit- és erkölcsstan oktatásra. Isten iránti hála adó számok ezek, ugyanis egyetlen évben sem volt még ennyi hittanosunk ebből a két évfolyamból. Míg tavaly 83 gyermeknek tartottunk hitoktatást az elsőtől ötödik évfolyamig bezárólag, idén már most, szeptember 15-ig 121 beiratkozott gyermekünk van ugyanebben a korosztályban. Sőt, ez a szám még tovább növekedhet, ugyanis a fakultatív hittan-csoportokba egészen szeptember végéig lehet jelentkezni.

A számok tehát a várakozásoknak megfelelően alakultak, ugyanis kézenfekvő volt, hogy a szülők sokkal könnyebben

választják a hitoktatást, ha az osztálytársaknak ugyanabban az időben van erkölcsstan órájuk, ezért gyermekeik nincsenek időhiányban társaikhoz képest.

Enyhe aggodalommal vártuk azonban a szeptembert, hogy az órarendek összeállításakor hogyan alakulnak majd az erkölcsstan és a hit- és erkölcsstan órák. Hálás szívvel jelentjük azonban, hogy az Úr megsegített bennünket, ugyanis minden hitoktatási feladatot el tudunk látni. Ebben persze nem kis szerepük volt az iskolák vezetésének, akik mindenhol igyekeztek a lehető legtöbb segítséget

megadni számunkra. Egyedül az Izbégyi Általános Iskolában nem tudtak természet biztosítani az erkölcsstan órákkal egy időben, így ott a hit- és erkölcsstan órákat - bár nekünk is kedvező módon összevontan, de egy késői, azaz 7. és 8. órákban tartjuk.

Mivel az új lehetőséggel új feladatok is járnak, ezúton is szeretnénk a gyülekezet tagjainak figyelmét felhívni arra, hogy - minden valószínűség szerint - már a következő tanévtől szükség lesz a lelkészek mellett egy hitoktató szolgálatára is a gyülekezetben. Tehát ha valaki Istenek által való indítást érez a gyermekek hitoktatásában való szolgálatra, keres-

se fel dr. P. Tóth Béla lelkipásztor urat, aki készséggel ad tájékoztatást a szolgálat végzésének lehetőségeiről és feltételeiről!

Németh Ildikó, beosztott lelkész

"Semmi felől ne aggódjatok, hanem imádságaitokban és könyörgéseitekben minden alkalommal hálaadással tárjátok fel kívánságaitokat Isten elé!"

(Fil 4,6)

Szerkesztő-változás a Kehelynél

Nyolc esztendeje indult útnak gyülekezetünk negyedévente nyomtatásban, s honlapunkon (www.szre.hu) on-line is megjelenő újságja-hírlevele, a Kehely. Az első szám 2005. októberében látott napvilágot, előállítását azóta is minden közreműködő ingyenes gyülekezeti szolgálatként végzi. Lapunk mostani számában adunk hírt eddigi tördelőnk, Fazekas Andrea tanárnő váratlanul korai, mindösszesen 36 éves korában eljött szomorú haláláról - de nem ő az egyetlen, aki helyére új szolgálattevő áll a mostani időszakban.

A szerkesztői munkákat Jámborné Benkei Ildikó újságíró (aki civilben a Magyar Rádió szerkesztője is) hordozta nyolc esztendőn át hűséges és áldozatos munkával. Családi elfoglaltságaiban mostanában lényeges változás következett be, ezért eddigi szerkesztőnk azt kérte, ezt a munkát hadd adja át másnak.

Jámborné Benkei Ildikó, a Kehely korábbi főszerkesztője

A szolgálatot felkérésünkre gyülekezetünk egy másik hűséges templomos tagja, Kolos Emőke média-marketing szakember vette át, akitől az elmúlt évek során sokszor kaptunk már sajtóval kapcsolatos, kitűnőnek bizonyult tanácsokat és segítséget, pl. az EU-s pályázatok kapcsán előírt, nyilvánosságnak szóló különböző közlemények, híradások kidolgozása és elhelyezése dolgában. Olvasóink azonban mint cikkírót is megismerhették már.

Jámborné Benkei Ildikónak hálás szívvel megköszönjük az önzetlenül végzett sok-sok munkát, Kolos Emőkének pedig azt, hogy kész volt átvenni ezt a szolgálatot. Ez a mostani számunk az első, amely az ő szerkesztői keznyomát viseli. Mindkettőjük életére, családjára és munkájára Isten gazdag áldását kérjük!

dr. P. Tóth Béla
lelkész, felelős kiadó

Fazekas Andrea emlékére

Fiatal és derűs lélekkel költözött városunkba, hogy a Református Gimnáziumban taníthasson. Nagyon örült, hogy ezzel a választásával nem csak munkahelyet, hanem egy hitben élő közösséget és baráti szívű kollégákat is talált, mert ő éppen erre vágyott. Testnevelést és számítástechnikát tanított tizenegy éven át iskolánkban, ez idő alatt kötött házasságot Szabó László presbiterünkkel és ez alatt született kisfia, a most kilenc éves Gergő is.

Mint osztályfőnök szeretetet és megbecsülést szerzett magának diákoktól-szülőktől egyaránt, mert munkáját lelkiismeretesen és fantáziával végezte. A gimnáziumban tartott Családi Napok sportversenyeit, gyermekfoglalkoztatásait szeretettel gondozta, és különböző hagyományteremtő iskolai versenyek rendezése is az ő nevéhez fűződik. Kehely c. újságunk tördelői munkáit a kezdetektől nyolc éven át szolgálatként látta el egészen a legutóbbi számig, amit már csak nagy betegen tudott befejezni. Örömmel segített vasárnaponként a gyermek-istentiszteletek tartásában is, mert élő hitben járt, és ezt a kincset szeretette volna továbbadni a legkisebbeknek is.

Két éve tudta, hogy milyen beteg, mégsem adta át magát a kesergésnek, hanem szilárd tartással, szeretettel és derűs hittel végezte feladatait az utolsó napokig. Pár hónapja költöztek családjával új otthonukba, aminek felújítását és szelítését még maga intézhette. Ez lett az utolsó ajándék, amit nagyon rövid, összesen 36 évet ért életében szeretteinek még adhatott. Helye most üres lett családjában, a gimnáziumban és a gyülekezetben is.

Akik itt maradtunk, és fájó szívvel utána tekintünk, mindig szeretettel fogunk rá emlékezni, mint olyan testvérünkre, aki derűjével, hitével mindnyájunkat gazdagított.

Fazekas Andrea, gimnáziumunk tanára, a Kehely eddigi tördelője

"Tudom, az én Megváltóm él, és utoljára az én porom felett megáll. És ha ez a bőröm lefoszlik is, testemben látom meg Istent. Saját magam látom meg őt, tulajdon szemeim látják meg, nem más." (Jób 19, 26)

Bemutakozik a Kehely új főszerkesztője

Szentendrére költözésünk óta, több mint tíz esztendeje vagyok tagja a szentendrei református gyülekezetnek. A GATE (ma Szent István Egyetem) gazdaság és társadalomtudományi karának marketing szakán végeztem. Ezt követően számos hazai - pénzügyi, lapkiadói, informatikai területen tevékenykedő - vállalatnál töltöttem be marketing menedzseri, illetve marketing igazgatói posztot.

Gyermekeim születését követően független PR-tanácsadóként dolgozom különböző, legtöbbször keresztyén kötődésű témák, kampányok, események (pl. Házasság hete, Újjonnan revideált Károli-biblia stb.) PR-koordinátoraként és média-tanácsadójaként.

A felelősségteljes vállalati hírgyártás és tájékoztatás mellett újságíróként az emberi értékek bemutatását, az íráson keresztüli segítségnyújtást tűztem ki célul. Rendszeresen publikálok a szintén keresztyén, családi és párkapcsolati témájú Family magazinban, és több írással jelent meg például a Szentendre és Vidékében és a Reformátusok Lapjában is.

Férjem, Bódog Norbert gyülekezetünk pópresbiterje, a szentendrei KEVE-reggelik elindítója. Két lányunk a Szent András Általános Iskola, illetve a Szentendrei Református Gimnázium tanulója.

Kolos Emőke, a Kehely új főszerkesztője

Elkészült a Református Gimnázium új orgonája

Amint arról már hírt adtunk, egyházközségünk presbitériuma még a tavalyi év során orgona építését határozta el a Református Gimnázium istentiszteleti helyén, a gimnázium tetőtérben lévő, 480 ülőhelyes kápolnában. Zászkaliczky Tamás orgonaművész tervezte meg, majd szakmailag ellenőrizte az építést, és intonálta is az új orgonát, amely egy egész esztendőn át készült a Pécsi Orgonaépítő Manufaktúrában.

Ahogy véget értek az érettségi vizsgák, kezdődött az új hangszer helyszínen való felállítása. A két manuális, mechanikus, 25 regiszteres orgona összesen 1466 sípot tartalmaz. Ezek a sípok egyenként, darabonként kerültek gyártásra Pécsett, részben fémből, részben pedig fából, a különböző hangszínek igénye szerint (erről lapunk előző számban részletesen beszámoltunk) - és ugyancsak rengeteg kézimunkával került kivitelezésre a bonyolult mechanikai szerkezet is, amely összeköti a billentyűzetet a sípokkal. A levegőt biztosító motort egy német házaspár, dr. Thilo Fitzner és felesége adományozta; ez a könyvtár fölötti raktárhelyiségben került elhelyezésre, ahonnan így hangtalanul szolgáltatja a sűrített levegőt a sípok megszólaltatásához.

Az orgona felállításakor az alapvető alkatrészek lézeres szintmeghatározással kerültek helyükre, hogy a tökéletesen vízszintes elhelyezés maradéktalanul biztosított legyen. Ugyancsak lézeres marással születtek a külső faburkolat tartó oszlopának oldalaira szánt feliratok is, melyek egy bibliai igén kívül a kápolna és berendezése, valamint a hangszer alkotójának nevét sorolja fel. Bonyolult elektronika teszi lehetővé, hogy a hangszínt meghatározó regiszter-beállításokat pendrive-ra rögzítve akár ezer, egymást követő variáció is tárolásra kerülhessen. A legfontosabb azonban az orgona gyönyörű hangja, amely pompásan betölti a termet, és méltó ékessége a műalkotásokban már eddig is gazdag iskolának. A hangszer külső megjelenését *Vörösné Baracsi Erzsébet* belsőépítész, a terem új akusztikáját pedig *Arató Éva* hangmérnök tervezte.

Nagy izgalommal vártuk a kivitelezés augusztus 31-re ígért befejezését, amit nagy örömeinkre pontosan teljesített a Pécsi Orgonaépítő Manufaktúra. Ezen a napon a hangszer tervezője húsz perces rögtönzött műsorral mutatta be az elkészült, nagyszerű orgona legfőbb tulajdonságait, amely éppen úgy alkalmas gyülekezeti ének vezetésére, mint önálló koncertek lebonyolítására.

Az ünnepélyes avatást hangverseny keretében tartjuk **október 19-én, szombaton 17 órakor**, amelyre minden érdeklődőt szeretettel hívunk és várunk.

A Szentendrei Református Gimnázium új orgonája

Program:

Köszöntés, imádság - dr. P. Tóth Béla

Az orgona tervezőjének és intonálójának, **Zászkaliczky Tamás** orgonaművész előadásában:

J. S. Bach: C-dúr prelúdium, korál és fuga

J. G. Walther: Jesu, meine Freude - korálpartita

J. L. Krebs: Wachet auf, ruft uns die Stimme

(közreműködik: Borsódy László - trombita)

J. L. Krebs: Fuga a B-A-C-H témára

Variációk francia karácsonyi dallamokra:

Jean-François Dandrieu: Joseph est bien marié

Louis-Claude Daquin: Noël sur les Flutes

Michel Corrette: Noël provençal

Claude Balbastre: Votre bonté grand Dieu

Balog Zoltán miniszter köszöntő szavai

Gyülekezeti ének: 167. dicséret 1-3. vers.

Liszt Ferenc: Choral (Nun danket alle Gott)

Szünet

Kodály Zoltán: 114. genfi zsoltár

(Szentendrei Egyesített Református Kórus, vezényel Bokorné Forró Ágnes, Szotyori Nagy Gábor - orgona)

J. S. Bach: B-dúr prelúdium és fuga

(Bartha Zsolt)

J. S. Bach: Vor deinen Thron tret' ich hiermit, korál

(Farkas Zoltán)

G. B. Zucchinetti: B-dúr concerto csembalóra és orgonára

(Zászkaliczky Tamás - orgona, Lakos Ágnes csembaló)

Maurizio Cazzati: Aria con variazioni

(közreműködik: Bozzai Balázs - hegedű, Borsódy László - trombita, Zászkaliczky Tamás - orgona)

Köszönetmondások, ajándékok átadása

Himnusz és Szózat éneklése

Áldások

G. F. Händel: F-dúr orgonaverseny (Zászkaliczky Tamás - orgona, a Szentendrei Vujicsics Tihámér Zeneiskola tanáraiból alakult zenekar, hangversenymester Bozzai Balázs, Szentendrei Egyesített Református Kórus - Bokorné Forró Ágnes vezetésével)

Ünnepi fogadás

Kapcsolódó rendezvény:

Emlékkiállítás a II. emeleti Pirk János teremben

Az avatási koncerten ülőhelyet csak azoknak tudunk biztosítani, akik részvételi szándékukat legkésőbb október 15-ig a gimnázium portájának 26-302-595 telefonszámán bejelentik.

"Légy hív mindhalálig, és néked adom az életnek koronáját!"

(Jel 2,10)

Kelepelés Tahiban

Új iskola, új társak, új szabályok - ezek a gondolatok keltettek izgalmat 89 fiatalban, akik idén iratkoztak be a Szentendrei Református Gimnáziumba. A tahi lelkészüldülésben szoros, változatos napirend szerint ismerkedhettek meg egymással, osztályfőnökeikkel és a gimnázium életével a gólyatábor résztvevői. A gyönyörű kápolnában gitárkísérettel lelkesen énekelték a frissen tanult dicsőiratokat és ifjúsági énekeket. Az áhítatokat dr. P. Tóth Béla, Szénási László és Szénásiné Lénárt Zsófia, az iskola három lelkésze tartotta. Hat egyetemista a csoportbeszélgetések és a sportversenyek kitalálásában és vezetésében jeleskedett. A kiscsapatok között lufiharcban és talicskázásban mérhették össze erejüket és küzdhettek csapatukért. A 9. nyelvi osztály pedig egy délelőtti megostromolta a Vöröskő csúcsát, igyekezve lépést tartani gyakorlott túrázó osztályfőnökükkel, Nyisztor Gergely tanár úrral.

A programok közötti szabadidőt focizással, pingpongozással és jó kis beszélgetős sétákkal töltötték a diákok. A bibliai történetek megelevenítésén is sokat dolgoztak az ifik vezette csoportok. Az utolsó estén tartott bemutatókból többek között megtudhattuk, hogy a tudás fáján akár almajelű okostelefon is teremhet. Az 5.a osztály Zsófia tanárnővel, az 5.b pedig Seregi Sára tanárnővel együtt készítette el a színes gyermektenyerekkel, gólyával és iskolacímerekkel díszített egyedi lepedőalapú "falikártyáját".

A röpké két nap végére a kezdeti aggodalmak elszálltak, már könnyebb lesz a napi munkában barátokkal együtt tevékenykedni.

Kuzma Márta

Áhítat Tahiban, a gólyatábor lakóival

RefX - Református Iskolai Közösségi Szolgálat, Szentendre

A szentendrei református gyülekezet által fenntartott gimnáziumban már a kezdetek óta a nevelő munka része a diákok társadalmi felelősségvállalásának erősítése, a szeretetszolgálat. A református Időszotthon lakóit finom házi süteményekkel és a mindenkor nyolcadik osztályosok betlehemes műsorral örvendeztetik meg és a református temető rendben tartásába is besegít egy-egy osztály. A Szeretethíd májusi országos megmozdulásából pedig 150-200 gimnazista veszi ki részét már harmadik éve. Ennek keretében a diákok és a tanárok ötletei alapján a tanulók a városban kisebb-nagyobb takarítást végeznek. A református óvodában pedig közös ovis-gimis alkotó délutánt tartanak, ahol a házi készítésű színes gyurmákból csodák születnek, az udvaron pedig sportversenyeken próbálhatják ki az ovisok ügyességüket, a gimnazisták pedig pedagógiai képességüket. Az iskola falai közül kimozdulva a helyi közösségért tehetnek és átélhetik, hogy képesek megörvendeztetni másokat.

Magyarországon élve sokszor érezhető, hogy hiányzik a társadalomból a bizalom, a generációk közötti kapcsolat, sok fiatal nehezen talál célt, értelmet az életében és ritkán kap lehetőséget arra, hogy alkotóképességét hasznos, a közösséget szolgáló feladatokban eddze és nagyobb önismerettel, megalapozott döntést hozhasson pályaválasztásáról.

Többéves előkészület, tapasztalatgyűjtés nyomán készült el a törvény, amely szerint 2016-tól csak az a diák tehet érettségi vizsgát, aki 50 órányi közösségi szolgálat elvégzését igazolni tudja.

A Szentendrei Református Gimnázium tanári közössége, hagyományaira építve, létrehozta a RefX-et, amelyben sok különböző területen hét hónapon át rendszeres szolgálatot végezhetnek a 9-11. évfolyamos diákok. Az idei tanévben 136 gimnazistának elegendő lehetőséget ismerhettek meg a résztvevők a szeptember 19-én tartott nyitórendezvényen. A kínálati listán szerepel múzeumi tárlatvezetés, restaurálás, beszélgetés és séta idősekkel, szeretetotthon honlapjának megújítása, parkrendezés, újságcikk felolvasás vakoknak, korrepetálás, együtt tanulás, játék kisegítő iskolásokkal és a tűzoltóság munkájának megismerése, segítése is. A diákok érdeklődésük szerint választhatnak feladatot, amit szabadidejükből felelősen végeznek majd. Reményeink szerint sokan kapnak indítást további önzetlen munkavégzésre. A saját gyűlekezetben végzett gyermek-istentiszteleti szolgálat vagy az időseknek nyújtott személyes segítség is beleszámít a gyűjtendő 50 órába, így a gimnázium és gyülekezetek, valamint a nemzedékek közötti kapcsolatok ápolása is új lendületet vehet.

K.M.

Korlátfestés a Szeretethíd "Kárpát-medencei református önkéntes" napokon

Szentendrei Református Hírlevél

Kiadja: az egyházközség - **Cím:** 2000 Szentendre Rákóczi út 14.
Telefon: 06 26 310-524 - **Felélős kiadó:** dr. P. Tóth Béla lelkipásztor
Főszerkesztő: Kolos Emőke (emoke.kolos@gmail.com)
Olvasószerkesztő: Sikolya Zsolt gondnok (zsolt.sikolya@gmail.com)
Tördelő: Perger Kristóf
Nyomtatás: Kádár Péter www.digitalisnyomda.net

A kiadványunkban megjelenő cikkek, írások nem feltétlenül fedik mindenben a szerkesztőség véleményét, hanem elsősorban azok szerzőinek gondolatait tükrözik.

A Szentendrei Református Óvoda ez évi felújításai

Lassan már hagyománnyá válik, hogyha nyár, akkor bizonyos felújítási munkálatok is szükségessé válnak az óvodában. Két évvel ezelőtt zajlott le az Európai Unió pályázaton elnyert pénzből és jelentős egyházközségi hozzájárulásból finanszírozott teljes felújítás és bővítés. Akkor nem jutott pénz a tetőtér teljes megépítésére, így az a döntés született, hogy erre 2012 és 2013 nyarán kerül sor. Ennek második üteme zajlott le sikeresen idén, amelynek eredményeképpen kialakításra került egy gondnoki tartózkodó (alkalmas például beosztott lelkész elszállásolására), valamint négy különböző méretű és befogadóképességű vendégszoba. Utóbbiak célja, hogy önköltségi áron lehetőséget adjunk testvérgyülekezetek tagjainak, hogy Szentendrére látogatva olcsó és megfelelő színvonalú szállást tudjanak igénybe venni. A vendégszobák bútorozása még nem történt meg, reméljük jövőre erre is tudunk majd pénzt fordítani.

A tetőtéri munkálatok mellett sor került az óvoda folyosójának és lépcsőházának tisztasági festésére is. A két évvel ezelőtti nagy felújítás és bővítés során sajnos nem sikerült mindent a legjobb minőségben elvégezni, így idénre is jutott garanciális munka. Ennek során számos apró, a használat során történt meghibásodás kijavítására került sor. A garanciális felülvizsgálat során, már a javítási munkák elkezdését követően és így előre nem látott költségként egy komolyabb hiba is felmerült. Az óvoda szép bejárati portálja nem bírta az intézményi, napi több száz ki-be nyitást jelentő használatot és a bejárati ajtó tartópántja meggyengült. Megtörtént az ideiglenes megerősítés, de tartósan szükségessé vált a teljes bejárati portál cseréje, amelyre a tervek szerint legkésőbb október végéig sor kerül.

Augusztus végén az óvodások újra birtokba vették az óvodát és a felújítást jelző gépek és kalapácsok hangja helyébe a megszokott gyermekzsivaj lépett.

Szalai Zsolt

Közös játék a Református Óvodában

Családi Nap a református óvodában

Amikor hagyományteremtő szándékkal rendeztünk először családi napot óvodánkban, az vezérelt bennünket, hogy egy közösen eltöltött jó hangulatú délelőttön az óvodába járó gyermekek szülei, az óvónők és a gyerekek szorosabb közösséggé kovacsolódjanak.

Idén szeptember 14-én immár a harmadik alkalommal tartottuk ezt a rendezvényt. Jó alkalom volt ez az új óvodásoknak és szüleiknek, hozzátartozóiknak, valamint az egyházközség tagjainak, hogy megismerkedjenek az intézménnyel, egymással és az óvoda dolgozóival egy programokban gazdag, jó hangulatú délelőtt keretében, amelyet egy közösen elfogyasztott bográcsonban főtt ebéd zárt.

Az óvoda dolgozói és a szakácsok már reggel hétkor munkához láttak, hogy a 9 órai kezdésre minden készen álljon. Az egész nap szakadó eső sem akadályozta meg, hogy mindenki jól érezze magát. A du. 1-ig tartó családi napon idén is gazdag program várta a kicsiket és nagyokat. A Napraforgók Játsszóház készségfejlesztő játékokkal (célba dobó, bibliai témájú puzzle, egyensúlyozó stb.), valamint mozgásos játékokkal szórakoztatta a gyerekeket. A Piros Csipkebokor csoportban az óvónők a gyerekekkel színes gombokat készítettek kartonból, vágásos-ragasztásos technikával. A Kék Halacska csoportszoba pedig gyöngyfűzésnek és papírvirág készítésnek adott otthont. Ez alatt az emeleten dr. P. Tóth Béla nagytiszteletű úr tartott biblia-értelmezési előadást a felnőtteknek.

Aki még nem járt óvodánkban, az Bene Andrásné óvodavezető segítségével nézhetette meg az intézményt - a csoportszobákat, a tornatermet és az emeleten lévő készségfejlesztő helyiségeket és eszközöket. Tizenegy óra tájban az oviban terjedő illatok hatására több szülő is érdeklődve tekintette meg a szabadban készülő ebédet. A szülők tortákat és süteményeket hoztak a családi napra, ami nagyon jól esett a finom gulyásleves után, amiért köszönetet mondunk Kádár Péternek és Nagy Pál Jánosnak.

A rossz idő ellenére közel kétszázan vettek részt ezen a délelőttön és szemléltetést a szülők és a gyerekek is egyaránt jól érezték magukat.

Kádár Péterné, óvodavezető helyettes

Kicsik és nagyok egy asztalnál gyülekezeti Családi Napunkon

Egyházközségünk általános iskolai fakultatív hitoktatási rendje a 2013/2014-es tanévben

Csoport megnevezése	Helyszín	Nap	Időpont	Korosztály	Mely iskolákból
Barcsay - fakultatív hittan	Barcsay Jenő Ált. Isk.	szerda	13.45-14.30	2-4. oszt.	Barcsay Jenő Ált. Isk.
Izbégi - fakutatív hittan	Izbégi Ált. Isk.	szerda	16.15-16.45	2-4. oszt.	Izbégi Ált. Isk.
Központi - fakultatív hittan I.	Gyülekezeti termünk	csüt.	16.00-16.45	1-2. oszt.	Rákóczi, Templomdombi, Szent András
Központi - fakultatív hittan II.	Gyülekezeti termünk	csüt.	15.00-15.45	3-5. oszt.	Rákóczi, Templomdombi, Szent András
Ferences - fakutatív hittan	Ferences Gimnázium	péntek	14.45-15.00	6-12. oszt.	Ferences Gimnázium
Konfirmáció előkészítő I.	Gyülekezeti termünk	kedd	15.00-15.45	6-8. oszt.	Minden iskolából
Konfirmáció előkészítő II.	Gyülekezeti termünk	kedd	16.00-16.45	7-8. oszt.	Minden iskolából

A Lutheránia Bach-estje a Református Gimnázium kápolnájában

Az október 19-i avató ünnepség után 2013. november 17-én, vasárnap este 6 órakor új oldaláról mutatkozik be orgonánk. A Lutheránia Ének- és Zenekara dr. Kamp Salamon vezényletével Johann Sebastian Bach két olyan kantátáját adja elő, amelyben az orgona meghatározó szerepet játszik. A 29. kantátát 1731. augusztus 27-én mutatták be: a lipcsei tanácsválasztás alkalmára készült. A korabeli Lipcse életében az új városi tanács hivatalba lépését csaknem az Újévhez hasonló pompával ünnepelték meg, a múltra való hálás visszatekintés és a jövőbe vetett bizalom alkalmaként. Ezzel magyarázható a kantáta különleges pompája. Nagyszabású, tisztán hangszeres nyitótétel, úgynevezett Sinfonia vezet be, amelyben Bach egy korábbi szólóhegedű-művének, az E-dúr partitának prelúdiumból formált csillogó orgonaszólómat, és zenekari kíséretet írt hozzá. Az orgonaverseny-tétel méltó folytatása a 75. zsolttár verseit idéző nyitókórus: "Magasztalunk Téged, Uram, magasztalunk, és hirdetjük csodatetteidet." Ugyanezt a felséges kórusfűgát alkalmazza Bach a h-moll mise Gratias és Dona nobis pacem tételeiben is. Nem kevésbé nagyszerűek a szóló énekhangokra komponált, Isten erejét és hatalmát dicsőítő áriák, melyek közül az alt-áriában az orgona ismét szólószerepet kap. A zárókorálban a 134. zsolttárunk kezdőorát ("Úrnak szolgálai mindnyájan") ismerheti fel a hallgató. A három trombita és az üstdobok koronázzák meg az első két tételt és a kantáta befejezését is.

A hangverseny másik műsorszámát is a trombiták és dobok ünnepi hangzása teszi különlegessé. A Pünkösdi ünnepére komponált 172. kantáta ("Erschallet, ihr Lieder") 1714-es keletkezésű, s még Weimarban komponálta Bach. Nyitókórusának szövege ekképp foglalja össze a Szentlélek kitöltését: "Harsogjon az ének, zengjen a húr! Ó, boldogságos idők! Isten felkészíti a lelkeket, hogy templomává tegye." A basszus szólólista Jézus szavaival világítja meg, hogyan válhat az emberi lélek Isten hajlékává: "Ha valaki szeret engem, az megtartja az én ígémet; azt pedig az én Atyám is szeretni fogja, és elmegyünk hozzá, és szállást készítünk magunknak nála" (János 14, 23). Ebben a kantátában nemcsak a harsogó nyitó- és zárótételben szólal meg a trombita-timpani kórus, hanem a Szentháromság egy Isten diadalmát hirdető basszus-áriában is. Az 5. tétel a kantáta legbensőségesebb, s ugyanakkor legösszetettebb szerkezetű tétele. Duettől van szó, amelyben a szoprán szóló a hívőt, az alt pedig a Szentleket szimbolizálja. A két énekszóló meghitt szerelmi duettben kapcsolódik össze, s felettük az orgona a "Komm, Heiliger Geist, Herre Gott" (Jöjj, Szentlélek Úr Isten) kezdetű korált szólaltatja meg. A kantáta zárókoráljának dallama református énekeskönyvünknek is kedvelt karácsonyi éneke: a "Szép tündöklő hajnalcsillag".

Bach kantátáinak szövegét át-meg átjárják a bibliai utalások, melyek teológiai tanítását, örömmézenetét az európai zenetörténet leggyönyörűsebb muzsikája emeli átélhető, bár alig felfogható magaslatokra. Trombita és üstdob, szóló és kórusének együtt zengi majd Istennek a mi életünkben is munkálkodó csodáit, és a hálaadást új orgonánkért: "Magasztalunk Téged, Uram, és hirdetjük csodatetteidet."

Farkas Zoltán

A Lutheránia Ének- és Zenekarának Bach-hangversenye

Helyszín: a Szentendrei Református Gimnázium kápolnája

Időpont: 2013. november 17. vasárnap 18 óra

Közreműködők:

Czabán Angelika - szoprán, Németh Judit - alt, Megyesi Zoltán - tenor, Jekl László - basszus, Balog Norbert - orgona

Vezényel: dr. Kamp Salamon

Műsor:

Johann Sebastian Bach: 29. kantáta (Wir danken dir, Gott, wir danken dir)

Johann Sebastian Bach: 172. kantáta (Erschallet ihr Lieder)

A belépés ingyenes. Adományokat köszönettel elfogadunk.

Ritkaságok a gimnázium előkertjében

Református gimnáziumunk idén tavasszal kapott új utcai előkertet, ahol azelőtt a tanterem ablakai alatt autók parkoltak, nem túl szép látványt és még kevesebb jó levegőt biztosítva az órákői szünetekben szellőztető osztályoknak. Ezen a helyen immár dús zöld gyeppel, amit automata öntözőberendezés táplál, s kősztal meg ülőpadok, amit a szünetekben vidáman csevegő diákcsoportok népesítenek be. Ültettünk ide számos növényt is, bokrokat és fákat vegyesen, köztük valódi ritkaságokkal. Az egyik legnevezetesebb a *Ginkgo biloba*, magyar nevén páfrányfenyő.

A ginkgo lombhullató, gyógynövényként is ismert kétlaki fa, amely a páfrányfenyők (Ginkgophyta) törzsének egyetlen ma élő faja. Ez az ősi növényfaj a paleogén földtörténeti időszakban jelent meg, és közeli rokonai - amelyeknek a levele már hasonlított a mostani páfrányfenyőéhez - mintegy 270 millió évvel ezelőtt a perm időszakban fejlődtek ki. Igazi élő kövület, nincsenek közeli rokonai.

A páfrányfenyő tavasztól őszig szedhető levelét gyógyászati célokra is használják. Kiváló antioxidáns hatású. Alkalmazzák agyi vérrellátási zavar, szédülés, fülzúgás, illetve hallásgyengülés gyógyítására, de jótékonyan hat a visszértágulatra, az aranyérre és a lábfekélyre is. Sőt különböző vélekedések szerint hatásos enyhe és közepes depresszió kezelésére. Vizsgálatok kimutatták, hogy a páfrányfenyőben lévő flavonoidok hatása miatt jó értágító, biztosítja a bőr és az izmok jó vérrellátását, és fokozza az anyagcserét. A homeopátiában mandulagyulladás és fejfájás ellen alkalmazzák. A kivonat állítólag javítja a koncentrációképességet, szellemi teljesítőképességet, használják még az öregkori elbutulás, demencia és az Alzheimer-kór ellen is (bár ez utóbbiakat humán vizsgálatok nem igazolták).

A páfrányfenyő az egyik leghosszabb életű fa, ezer évnél idősebb példányai is ismeretesek (Ld.: a fenti képet). Adja az ég, hogy a mi Ginkgo-nk alatt is még sok további nemzedék diákjai találjanak védelmező árnyékot!

Goethe, a költő-fejedelem és egyetemes gondolkodó botanikával is foglalkozott, próbálta fellelni az ősnövényt, amiből minden egyéb is származhatott. A weimar-i házában kertjében élő, ajándékba kapott páfrányfenyő különös, kettős-egy levele erre a versre ösztökölte (Ginkgo biloba):

E keletről gondjaimra
bízott fának levele
a tanult főt okosítja,
titkát fejtetvén vele.

Egyetlen élő levélkét
látunk kettéválva mi?
Vagy kettőt, mik eltökélték:
egynek fognak látszani?

E kérdésre, mit megoldott
elmém, választ így adok:
nem sejteti-e dalom, hogy
egy s mégis kettős vagyok?

(Kálnoky László fordítása)

Száz éve református a templomunk

Az utolsó "béke-évben", 1913-ban vette meg egyházközségünk mai templomát - igen romos állapotban - a Budai Szerb Ortodox Püspökségtől. Azóta, vagyis éppen 100 esztendeje református a templomunk. Valamikor opováci szerb menekültek építették, ezért is viselte egykor az "Opovacska" nevet, amit ortodox szokás szerint még egy védőszentnek is ajánlottak: így lett akkoriban Szent Miklós templom a hivatalos neve. 1748-ban épült a főhajó, a toronyrész pedig 1770-ben.

Eleinte fából készült mennyezete volt, s csak később, amikor a torony hozzáépült, készült a kosár-ívű téglá boltozata. Ez aztán olyan súlyt jelentett, amit az alapok nem bírtak el rendesen, s az egyébként 120 cm vastagságú falak az évszázadok alatt folyamatosan repedeztek. Jordán István pomázi református egyházközségi gondnok egész vagyonának hasznát a szentendrei és a dunabogdányi egyházközség megsegítésére hagyta.

Végrendeletében így fogalmaz: "Gyakran tapasztaltam, hogy oldalra szálló vagyont az oldalrokonok fent nem tartják, s vagyonával a szerzőnek neve és emléke is elenyészik, én pedig nem akarom, hogy félévszázados keresményem gyümölcsét képező vagyonom nyomtalanul tűnjön el, hanem akarom, hogy holtom után azon célra szolgáljon, melyért fáradtam és küzdöttem életemben. Egész életemben és közpályámon a magyar nemzetiség és állameszme megszilárdítása és erősítése volt vezérelvem. A múlt tanúságán erősödött meggyőződés az, hogy a magyar nemzetiség és állameszme legerősebb támaszát a magyar reformált egyházban találja. Így tett alapítvány rendelkezése, hogy évi jövedelméből elsősorban az idegen felekezetű lakosok közt lévő, szegény, kisebb egyházak segítsettsenek. Ilyenekül jelölöm ki egyelőre a Pest megyébe tartozó bekebelezett dunabogdányi és szentendrei leányegyházakat... azok (a támogatások) mindig csak vagyonom jövedelméből, de semmi esetre sem tőkéjéből szolgálathatók ki." (Áldás, békesség! 2013. március - április 27. old.)

Templomunk ebből a hagyatékából 1913-ban olyan állapotban került megvételre, amit ma alig hiszünk el. A falakon tátongó öles repedéseken át a macskák bejártak és a fák ágai benőttek az épületbe, a templom közepén pedig bokrok nőttek. Ám a reformátusok nem szoktak akármitől visszaretenni - kitarozták, úrasztalával, szószékkel, padokkal berendezték és 1913 advent első vasárnapján felszentelték.

Harangszentelés a református templom bejáratánál 1913-ban

Azóta folyamatosan próbálkoztak a repedező falak javításával különböző módokon, például támfalak hozzáépítésével több lépcsőben is, de azok csak rontották állapotán. Végleges megoldást a 2008-ban elkészült teljes felújítás és statikai megerősítés hozott, amiről így szólt az akkori gyülekezeti jelentés: "Sok évtizede repedező templomunk állapota miatt az elmúlt év a templom nagymértékű felújítási munkáinak jegyében zajlott. Az alapokat betonkoszorúval, a falakat acéltűzésekkel és felső acélhuzallal erősítettük meg, a külső vakolatot és a tetőcserepezést kicseréltük, az esőcsatornázást és toronysisakot vörösrézre váltottuk, új vilálmárítógépeket építettünk ki, az ablakok üvegezését és az ajtókat kőkereteket felújítottuk, a templomudvart budakalászi kővel leköveztük, ami alatt körben 1,5 m mély dréncsöves szűrítőárok és

esővízcsatorna is elhelyezésre került. A felújítás 37.882.536 Ft-ba került, amire 1.855.411 Ft-ot adakozott a gyülekezet, a többi időlegesen a Lakatos Alapból vettük kölcsön későbbi törlesztésre. Az egyházkerület 1,5 millió, a város 3 millió Ft támogatást adott. A munkában segítők nevét a templom déli falában talált palackpostában megörökítettük, amit ugyanott helyeztünk el, ahol azt a korábbi felújítók is tették."

Az egykor a "szegény, kisebb egyházak" közé tartozó szentendrei leányegyház ma az Északpesti Református Egyházmegegyezés leg-nagyobb létszámú anyaegyházközsége. Temploma 1985-ben vil-lamos fűtést kapott, s immár télen is használható, az egykor szinte használhatatlan állapotban Patapaklosról vásárolt orgonája pedig teljes körű felújításra került.

Templomunk "református száz évéről" ez év december 1-én, adventi hálaadó úrvacsorai istentisztelet keretében emlékezünk meg.

Dr. P. Tóth Béla lp.

Az eklézsia humorából

Az ifjú tiszteletes zsörtölkődik.

- Julis néni, már megint végigaludta a vasárnap délutáni prédikációmát!

A sok unokás, munkában megtört idős asszony így válaszol:

- Nem tagadam, valóban így esett. De az öreg tiszteletes mindig azt mondogatta, hogy a templom még aludni is a legjobb hely!

Beosztott lelkész vagy segédlelkész?

Többen érdeklődtek a lelképásztor, illetve segítőinek hivatalos egyházi megnevezése felől.

Egyházi törvényünk szerint a gyülekezet által megválasztott és beiktatott lelképásztor viseli a "lelkész" nevet. Segítője lehet a "beosztott lelkész", amennyiben a teológiát elvégezte és megszerzte mindkét lelkészsképesítő vizsgáját, s az egyházkerület püspöke a gyülekezetbe szolgálatra kirendelte. Ha egy teológiai végzett személy még nem szerezte meg mindkét lelkészsképesítő vizsgáját, de az egyházkerület püspöke mégis kirendeli szolgálatra, úgy megnevezése "segédlelkész".

Gyülekezetünk beosztott lelkésze 2008 óta *Németh Ildikó*, akinek három éves szülési szabadsága idejére rendelte ki hozzánk az egyházkerület püspöke *Lovadi István* segédlelkész. Lovadi István helyi szolgálatára Németh Ildikó beosztott lelkész visszatérésével lejárt, és az egyházkerület püspöke öt további szolgálatra a selyei gyülekezetbe rendelte. Reméljük, sikeresen leteszi majd második lelkészsképesítő vizsgáját is, s azt követően az ottani gyülekezet hivatalosan is megválasztja majd lelkészesnek.

Mind Németh Ildikó szentendrei beosztott lelkésze, mind pedig Lovadi István selyei segédlelkész szolgálatára Isten gazdag áldását kérjük!

"Amikor az Úr ítél minket, akkor nevel, hogy a világgal együtt el ne vesszünk."

(1 Kor 11,32)

Istennek tetszeni

Bármilyen hihetetlen, mégis immár három éve annak, hogy Németh Ildikó beosztott lelkészünktől időlegesen "búcsúzott" a gyülekezet, Isten gazdag áldást kérve rá és születendő második gyermekére. Az idő azonban megállíthatatlanul halad. Nyár derekától Ildikót egyre többet láthattuk templomunkban, a tanévkezdéstől pedig ismét közöttünk szolgál: szelíden, mosolyogva terelgeti a vasárnaponkénti gyermek-istentiszteletes csoportot.

Nagy öröm újra látni téged a gyülekezetben! Biztosan sok változást hozott a te életedben is a gyermekvárás, a család bővülése. Hogyan élted meg ezeket az éveket?

Életem eddigi legszebb három éve volt ez. Sok várakozás és reménykedés előzte meg ezt az időszakot, amit így valóra vált álomként éltem meg. Nagyobbik fiam, Viktor hat évvel idősebb öccsénél, Andrásnál, pedig férjemmel soha nem volt olyan időszak az életünkben, amikor ne szeretnénk volna gyermeket. A család bővülésének az élménye várakozásainkat is bőven túlszárnyalta, ugyanis Andrással nemcsak kerekesebb, de boldogabb és vidámabb is lett a családjunk. Viktor arca például, aki pedig keményebb és dacosabb lélek öccsénél, soha máskor nem ragyog úgy, mint amikor övele játszhat, birkózhat vagy legózhat. Csodálatos három év van tehát mögöttünk, hálás vagyok érte.

Amióta nem láttunk, szinte kivirultál!

A boldogság, kiegyensúlyozottság mindenkinek jót tesz, így hát valóban elmondhatom magamról, hogy feltöltődtem az utóbbi években, és talán ezt látja rajtam mindenki. Nem mellékes szempont persze az sem, hogy ebben a tanévben kevesebb szolgálatot végzek, mint András születése előtt. Valószínűleg ez is hatással van a közérzetemre. Hiszen ha az ember anyni munkát vállal csak fel, ami mellett belefér a családi élet és a személyes hitélet ápolása is, akkor egészen más minőségben fogja elvégezni a feladatait. Tudom, hogy nem mindig és nem mindenkinek van erre lehetősége, de azt gondolom, törekednünk kell rá és imádkoznunk kell érte. Nekem most megadta az Úr és valóban nagyon hálás vagyok érte!

Bizonyára sok új feladat vár rád most a gyülekezetben is. Mik a legfontosabb teendőid az új tanévben?

Egyházközségünk az idei tanévben bevezetésre kerülő hit- és erkölcsstan oktatással új kihívás előtt áll, így ebben a feladatban már tavasz óta igyekszem helytállni. Nagy mérföldkőnek tekintjük ugyanis, közösen mind tiszteletes úrral, mind gondnok úrral és a presbitériummal is, hogy a hitoktatás a késő délutánok "homályából" visszakерülhet a tanítási órák rendjébe, így igyekeztünk ezt jól előkészíteni és megszervezni. Azt gondolom, igazán jó kapcsolatot sikerült kialakítani mind a négy állami iskola vezetésével, nagyon jól tanítható tanterveink vannak, a tankönyvek, munkafüzetek is megérkeztek már, amelyeket mindenki térítésmentesen megkap - úgyhogy alig várom már, hogy taníthassam a gyermekeket. A hit- és erkölcsstan oktatáson kívül még néhány fakultatív hittanórám is lesz, ugyanis én fogom tanítani a gyermekeket az Izbégyi és a Barcsay iskolákban és az első éves konfirmándusokat is. Hétfő délelőttöként a Református Óvodában tartok majd hétkezdő áhítatokat mind a négy csoportban, és az óvónőknek is heti bibliaórát. A péntek esténként 6 órától kezdődő ifjúsági bibliakör megszervezését is én vállaltam, de ehhez a szolgálathoz mindenképpen szeretnék még olyan hívő fiatalokat megnyerni, akik szolgatársaim lennének ebben a nagy feladatban. Ezentúl pedig a korábbi évekhez hasonlóan igyekszem majd tiszteletes úr igehirdetői és adminisztrációs teendőiből is valamennyit átvállalni, és persze a temetési és esketési szolgálatokban is szívesen segídek.

Milyen terveid vannak az elkövetkező időszakra? Mit szeretnél megvalósítani a gyülekezetben?

Szeretném, ha azokat a feladatokat, amelyekről az imént beszéltem, sikerülne Istennek tetsző módon elvégezni. Egy lelkész életében ugyanis mindig nagy kísértés, hogy meg akar felelni a gyülekezeti tagoknak, vagy esetleg szolgatársainak, de soha nem szabad elfelejtenünk, hogy mindig Istennek kell inkább tetszeni. Soli Deo Gloria!

K.E. - N.I.

Németh Ildikó beosztott lelkész és családja

Imádkozom: legyek vidám

Én Istenem, legyek vidám,
 hogy házamat vidítani tudjam.
 Mosolyogjak, ha bántanak
 és senkire se haragudjam.
 Arcom ne lássa senkisémet
 bánkódni gondon és hiányon.
 Legyen szelíd vasámapom,
 ha mosolyog a kisleányom
 Én Istenem, legyek vidám,
 ma minden gondot tűzre vessek.
 Nyújtsam ki kincstelen kezem
 s szegényen is nagyon szeressek.
 Tudom, sokat bővölt a gyász,
 a hollós téli bút daloltam.
 A bátrakkal hadd mondok el:
 panaszkodtam, mert balga voltam.
 Én Istenem, legyek vidám,
 ujjongjon újra pusztá lelkem,
 mint régen, mikor falum felett
 az első forrásvízre leltem.
 Kődökbe csillanó sugár,
 víg fecskesző bolond viharban,
 tudatlan gyermekhang legyek
 a jajgató világzavarban.

Áprily Lajos

"Boldogok, akiknek szívük tiszta, mert ők az Istent meglátják."

(Mt 5,8)